

עניינים תוכן

3.....	מבוא
4.....	רקע ספרותי
4.....	פרק ראשון: טלה רפואה – הגדרה וחשיבות
10.....	פרק שני: שביעות רצון עובדים
14.....	תחושת שחיקה – הגדרה והשלכות שליליות
15.....	שביעות רצון במוסדות בריאות
18.....	פרק שלישי: שימוש בטלה רפואה, שביעות רצון ושחיקה בקרב צוותים רפואיים
22.....	דיפוזיית החידושים וקצב חדירת הטלה-רפואה למערכת הבריאות בישראל
26.....	דיון וסיכום
28.....	ביבליוגרפיה

מבוא

המונח "טלה – רפואה" (Telemedicine) מתייחס למפגש בין מטפל ומטופל תוך שימוש באמצעים טכנולוגיים ותקשורת מקוונת. שירותי הטלה – רפואה נוגעים למתן שירותים רפואיים "מרחוק", ללא מגע פיזי ישיר בין המטפל למטופל. מספר מחקרים קודמים כבר מצאו יתרונות משמעותיים לשירותי הטלה – רפואה, לרבות שיפור איכות השירות הניתן על ידי מוסדות רפואיים למטופלים, הסרת מגבלות הקשורות למרחק גיאוגרפי בין מטפל למטופל, גישה נוחה ומהירה יותר למידע רפואי של מטופלים ואפשרות מהירה ליצירת קשר בין הצדדים. השימוש בטלה – רפואה אף נמצא קשור בהפחתת הוצאות דלק, בזבוז ימי חופשה / מחלה של מטופלים, והפחתת הצורך של מטופלים להמתין הרבה זמן בתור (Aziz & Abochar, 2015).

משרד הבריאות מגדיר את הטלה רפואה באופן הבא:

"שירותי בריאות מרחוק (טלה-בריאות/טלה-רפואה) : מפגש המתבצע באמצעים Telemedicine/ טכנולוגיים ובאמצעות תקשורת אלקטרונית לצורך מתן שירות בריאות בין מטופל למטפל מזהים, לא בהכרח בחפיפת מקום וזמן" (חוזר מנהל כללי, 2019).

מרבית המחקרים בתחום טלה-רפואה התמקדו בבחינת חשיבות טכנולוגיה זו עבור מטופלים, רק מיעוטים התרכזו בבחינת יתרונות הטלה-רפואה עבור מטופלים (Kuzza, 2018). מטרת המחקר הנוכחי לחקור נושא זה בספרות המחקרית ולבחון את הקשר בין שירותי טלה-רפואה לבין תחושת שביעות רצון ושחיקה בקרב מטופלים. שאלות המחקר הנוכחי הינן – האם קיים קשר בין שימוש בשירותי טלה – רפואה לבין תחושת שביעות רצון בקרב מטופלים? האם קיים קשר בין שימוש בשירותי טלה – רפואה לבין תחושת שחיקה בקרב מטופלים? מצופה כי ככל שמטופלים ידווחו על רמות גבוהות יותר של שימוש בשירותי טלה-רפואה כך הם ידווחו על תחושת שביעות רצון גבוהה, ומצד שני רמות נמוכות יותר של שחיקה בעבודה.

ידוע כי תחושת שביעות רצון ושחיקה מהוות גורם מרכזי בפיתוח סיבות עזיבה ואף עזיבה אמיתית של מטופלים למקום עבודתם (Maslach & Leiter, 2007). כמו כן, שביעות רצון נמוכה ותחושת שחיקה נמצאו קשורות למונח "שחיקת אמפטיה", הקשור להפחתה בתחושת אמפטיה, סבלנות ואכפתיות של מטופלים כלפי מטופלים במערכת הבריאות (Neumann et al., 2011).

סקירת הספרות דלהלן תבקש לבחון את יכולת ההשפעה של השימוש בטלה רפואה להגברת תחושת שביעות הרצון של מטפלים, כמו גם, צמצום תחושת השחיקה במקום עבודתם.

שאלת המחקר היא

האם ובאיזה אופן משפיעה הטלא-רפואה על שביעות רצון ותחושה השחיקה בקרב מטפלים במערכת

הבריאות?

רקע ספרותי

פרק ראשון: טלה רפואה – הגדרה וחשיבות

המונח "טלה – רפואה" , או בלשון אחרת "רפואה מרחוק", נטבע לראשונה על ידי ארגון הבריאות העולמי (World Health Organization). מושג זה צמח על רקע התפתחויות טכנולוגיות בתחום התקשורת המקוונת כאמצעי לניטור, מעקב ושיפור מצבם הבריאותי של מטופלים. תמורות טכנולוגיות אלו הובילו לשינוי באופן השימוש במידע רפואי לצורך אבחון, טיפול ומניעה של מחלות ופציעות, Aziz & Abochar, (2015).

כאשר אנו מדברים על "טלה – רפואה" אנו למעשה מדברים על הפצה של שירותי מידע בריאותי על ידי אמצעים של טכנולוגיית מידע וטלקומוניקציה אלקטרונית. האפשרות של שימוש בטכנולוגיה הזו מאפשר יצירה של קשר בין מטופלים ובין המטפלים שלהם למגוון רחב של שימושים כמו טיפול, ייעוץ, חינוך, התערבות ופיקוח ואפילו אשפוז מרחוק. לעיתים משתמשים במונח הזה כדי לתאר רק את המובן המוגבל יותר של שירות שירותים קליניים מרוחקים, כמו אבחון ומעקב בעיקר, שזה השימוש העיקרי של הטלה רפואה של ימינו (Neumann et al., 2011).